Aurelius Augustinus, *Als licht in het hart, preken voor het liturgisch jaar* (sermones de tempore), vertaald door J. van Neer, M. Schrama o.s.a., A. Tigchelaar en P. Wammes, ingeleid en van aantekeningen voorzien door M. Schrama o.s.a., (Ambo) Baarn 1996; geb., 295 blz.; *f*...

In zijn bijna veertigjarige carrière als predikant heeft Augustinus (354–430) volgens een ruwe schatting zo'n *zesduizend* maal het woord tot de gelovigen gericht. Van al die preken zijn er ongeveer zeshonderd bewaard. Zestig hiervan zijn opgenomen in de lijvige bundel *Als licht in het hart*, die al met al dus slechts 1 % van het geheel bevat.

Een aantal preken van Augustinus zijn al eerder in het Nederlands vertaald, bijvoorbeeld door Gerard Wijdeveld (1986 en 1988) en Jan van Bavel (1992). Voor deze bloemlezing is de keuze gevallen op nog niet eerder vertaalde preken, die betrekking hebben op de grote kerkelijke feestdagen, speciaal Pasen. Die rode draad is een gelukkige keuze: de lezer heeft zo een concreet aanknopingspunt bij het lezen. De ware liefhebber kan zelfs stukje voor stukje 'meelezen' gedurende het jaar. De veelal beperkte lengte van de preken maakt dit ook gemakkelijker. Een nadeel van de opzet is weer dat een aantal teksten elkaar overlappen of herhalen.

De preken van Augustinus vertonen veel sporen van mondelinge voordracht en improvisatie, en worden meestal gekenschetst als eenvoudig en volks. Maar daarbij moet je vooral denken: 'syntactisch niet zo ingewikkeld'. De vertalers zijn er zeker in geslaagd een eenvoudige, goed leesbare stijl te handhaven, maar verder zijn deze preken bepaald geen simpele lectuur. De inhoud is, zeker naar moderne maatstaven, behoorlijk abstract en theologisch. Meestal geeft Augustinus heel uitgebreide verklaringen van de betreffende feestdagen, en blijft het aanspreken van het publiek beperkt tot aansporingen om te vasten, trouw te blijven, te vergeven en te offeren. Voor werkelijk inlevende of relativerende opmerkingen moet je bij Augustinus niet aankloppen, om van een beetje vrolijkheid en humor nog maar te zwijgen. Bijbelcitaten worden daarentegen zo ongeveer om de andere zin ingelast.

Zeker voor de gemiddelde postmoderne lezer blijft het boek een vrij massief geheel. De bijbelplaatsen staan wel keurig vermeld in de noten, maar veel meer hulp bieden de vertalers eigenlijk niet. Dat is jammer, want in deze tijd waarin het Christendom voor de meeste lezers goeddeels vreemd geworden is, lijkt wat nadere uitleg beslist op zijn plaats. Hopelijk zal een volgende Augustinus-uitgave op dit vlak de lezers wat meer de hand reiken.

Vincent Hunink